

Utbildningsutskottets betänkande 2018/19:UbU14

Forskning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om forskning och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, pågående arbete och vidtagna åtgärder.

Motionerna tar upp frågor om bl.a. forskningsfinansiering, EU:s ramprogram för forskning, villkor för doktorander och forskare, särskilda forskningssatsningar, riktad fördelning av forskningsanslag, forskningsinfrastruktur och innovationer.

I betänkandet finns 16 reservationer (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Forskningsfinansiering	7
EU:s ramprogram för forskning	11
Karriärvägar och meritering för forskare.....	13
Särskilda forskningssatsningar	16
Riktad fördelning av forskningsanslag m.m.	22
Forskningsinfrastruktur och innovationer.....	27
Reservationer	32
1. Forskningsfinansiering, punkt 1 (M)	32
2. Forskningsfinansiering, punkt 1 (KD)	32
3. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (M)	33
4. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (SD).....	34
5. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (L).....	34
6. Karriärvägar och meritering för forskare, punkt 3 (C).....	35
7. Karriärvägar och meritering för forskare, punkt 3 (L).....	35
8. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (M)	36
9. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (SD).....	37
10. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (KD)	38
11. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (SD)	38
12. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (C).....	40
13. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (V).....	41
14. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (KD).....	42
15. Forskningsinfrastruktur och innovationer, punkt 6 (M).....	44
16. Forskningsinfrastruktur och innovationer, punkt 6 (SD).....	45
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	47
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Forskningsfinansiering

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1518 av Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M),

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 och

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 52.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (KD)

2. EU:s ramprogram för forskning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2,

2018/19:1880 av Betty Malmberg (M),

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 32 och 33 samt

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (L)

3. Karriärvägar och meritering för forskare

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:88 av Staffan Eklöf (SD),

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och

2018/19:2841 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 30.

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (L)

4. Särskilda forskningssatsningar

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2018/19:511 av Joar Forssell (L),

2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 37 och

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (KD)

5. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
 2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,
 2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7,
 2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1,
 2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,
 2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8,
 2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S),
 2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 26 och 27,
 2018/19:1131 av Edward Riedl (M),
 2018/19:1226 av Jan R Andersson (M),
 2018/19:1263 av Hans Wallmark (M),
 2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18,
 2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
 2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,
 2018/19:1826 av Jan Ericson (M),
 2018/19:1831 av Jan Ericson (M),
 2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7,
 2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5,
 2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
 2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 16,
 2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 12,
 2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 och
 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (V)

Reservation 14 (KD)

6. Forskningsinfrastruktur och innovationer

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:164 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2018/19:169 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 6–
 8 och 35,
 2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,
 2018/19:808 av Boriana Åberg (M),
 2018/19:850 av Betty Malmberg (M),
 2018/19:851 av Betty Malmberg (M) yrkande 3,
 2018/19:894 av Betty Malmberg (M),
 2018/19:983 av Lars Püss m.fl. (M),
 2018/19:1227 av Jan R Andersson (M),
 2018/19:1975 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S)
 yrkande 5,

2018/19:2783 av Lars Hjälmared m.fl. (M) yrkandena 21 och 23 samt
2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkandena 5 och 6.

Reservation 15 (M)

Reservation 16 (SD)

Stockholm den 2 maj 2019

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (L), Kristina Axén Olin (M), Pia Nilsson (S), Maria Stockhaus (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvisst (SD), Linus Sköld (S), Tomas Kronståhl (S), Michael Rubbestad (SD), Ilona Szatmari Waldau (V), Mats Berglund (MP) och Pia Steensland (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utbildningsutskottet behandlar i detta betänkande 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19. Motionerna tar upp frågor om forskningsfinansiering, EU:s ramprogram för forskning, karriärvägar och meritering för forskare, särskilda forskningssatsningar, riktad fördelning av forskningsanslag, forskningsinfrastruktur och innovationer m.m.

En förteckning över de behandlade motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Forskningsfinansiering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om forskningsfinansiering.
Jämför reservation 1 (M) och 2 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 framförs att antalet forskningsfinansiärer behöver konsolideras. Detta skulle enligt motionärerna innebära färre men större forskningsprogram som möjliggör mer omfattande finansiering till ett mindre antal prioriterade projekt.

Enligt motion 2018/19:1518 av Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M) bör möjligheterna för en ny forskningsfinansiär för geriatrisk och gerontologisk forskning ses över. Det behövs oavhängiga forskningsfinansiärer.

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 52 begärs en översyn av tilldelningen av forskningsmedel där det bör övervägas om en större andel bör gå direkt till universitet och högskolor.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Forskningspropositionen m.m.

I mars 2017 behandlade riksdagen regeringens proposition Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (forskningspropositionen, prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). Riksdagen ställde sig bakom regeringens lagförslag och tillkännagav för regeringen att den bör verka för ett ökat samarbete mellan lärosäten, arbetsliv och relevanta branschorganisationer och en kontinuerlig dialog om utbildningars innehåll och dimensionering. Utskottet välkomnade regeringens förslag om att utveckla ett antal tioåriga nationella forskningsprogram. Utskottet uttalade att regeringen betonade att de nationella forskningsprogrammets kärna bör vara den koordinerande och strategiska forskningsagenda som tas fram för programmet gemensamt av ansvariga finansiärer. Regeringen angav vidare att tanken är att programmen ska kunna komplettera andra forskningssatsningar, anpassas och utformas till de olika forskningsområdenas förutsättningar samt bedrivs i flexibla former. Denna ansats, liksom det faktum att programmen ska få långsiktiga planeringsförutsättningar, talade enligt utskottet för att det finns goda

möjligheter att få forskningsresultat som kan bidra till att hantera de viktiga övergripande frågor och utmaningar som beskrivs i propositionen. Regeringen angav att den ser positivt på att forskningsfinansierarna kan använda sig av verktyget nationella forskningsprogram inom andra områden om de anser detta vara lämpligt.

Anslagen till forskning m.m.

Det svenska nationella målet för forskning och utveckling (FoU) är att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär 4 procent av bruttonationalprodukten (BNP) 2020 (bet. 2017/18:UbU1).

I Vetenskapsrådets rapport Forskningsbarometern 2017 – svensk forskning i internationell jämförelse från juni 2017 ges en beskrivning av hela det svenska FoU-systemet i jämförelse med ett urval länder och en fördjupad bild av forskningen inom universitets- och högskolesektorn.

FoU bedrivs inom alla samhällssektorer. Enligt uppgift från Statistiska centralbyrån (SCB) beräknas 37 miljarder kronor av statsbudgeten för 2019 gå till FoU. Det motsvarar 3,6 procent av de totala anslagen i statsbudgeten och 0,75 procent av BNP. Prognosen visar att de statliga anslagen till FoU ökar med 805 miljoner kronor jämfört med prognosen för 2018, i löpande priser. Prognosen baseras på höstbudgeten för 2019.

SCB redovisar vidare att i Sverige utfördes 2017 FoU för 155,5 miljarder kronor i fasta priser, motsvarande en ökning på drygt 8 procent eller nära 13 miljarder kronor sedan 2015 (Forskning och utveckling i Sverige 2017, 2019-03-14 SCB). I företagssektorn förbrukades 110,9 miljarder kronor av alla FoU-medel under året. I universitets- och högskolesektorn utfördes FoU för ca 38,8 miljarder kronor och i den offentliga sektorn lades 5,6 miljarder kronor på FoU (exklusive s.k. ALF-medel [Avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården]). I den privata icke vinstdrivande sektorn utfördes egen FoU för 185 miljoner kronor.

Företagssektorns FoU finansieras enligt SCB till 84 procent av medel från företag i Sverige, antingen genom självfinansiering eller genom finansiering från andra företag. I universitets- och högskolesektorn finansieras FoU främst av offentliga medel, från ramanslag och statliga myndigheter. FoU i den offentliga sektorn i övrigt finansieras genom självfinansiering (landsting och kommuner) och statliga anslag (statliga myndigheter).

Riksdagen beslutade om medel enligt regeringens förslag i 2017 års budgetproposition för de nationella forskningsprogram och andra satsningar som beskrivs i forskningspropositionen (bet. 2016/17:UbU12) och om bemyndiganden för forskningsmyndigheter om fleråriga bidrag med hänvisning till projektåtaganden som sträcker sig över längre tid. I budgetpropositionen föreslogs ökade anslag till forskning och innovation med totalt 2 815 miljoner kronor till 2020 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 9, 16, 20, 23 och 24). Riksdagen beslutade om fördelning av utgifter på utgiftsområden för

2017 och den preliminära fördelningen för 2018 och 2019 (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49). I forskningspropositionen beskrevs satsningarna närmare. De beskrivna satsningarna avsåg dels långsiktiga nationella forskningsprogram som utgår från utpekade samhällsutmaningar, dels vissa särskilda forskningssatsningar. Andra satsningar avsåg bl.a. en förstärkning av strategiska innovationsområden vilka ska kopplas till prioriteringarna i regeringens samverkansprogram för forskning och innovation. Vidare redovisades satsningar på forskningsinstitut och test- och demonstrationsmiljöer.

I budgetpropositionen för 2018 redovisades omfattningen av fördelningen av forskningsmedel från olika forskningsfinansiärer för 2017 liksom vilka satsningar som omfattats. Riksdagen beslutade om medel för 2018 för de nationella forskningsprogrammen och andra satsningar som beskrivs i den forskningspolitiska propositionen liksom medel till aktuella forskningsfinansiärer. Riksdagen beslutade också om bemyndiganden för forskningsmyndigheter om fleråriga bidrag med hänvisning till projektåtaganden som sträcker sig över längre tid (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125).

Riksdagen har därefter fattat beslut om medel för 2019. Särskilda principer tillämpades vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den beslutades av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen för 2019 var den budget som riksdagen hade beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018 för de nationella forskningsprogrammen och andra satsningar som beskrivs i den forskningspolitiska propositionen, liksom medel till aktuella forskningsfinansiärer. Riksdagen beslutade vidare om bemyndiganden för forskningsmyndigheter om fleråriga bidrag med hänvisning till projektåtaganden som sträcker sig över längre tid (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16, bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104). Riksdagen kommer den 18 juni 2019 att fatta beslut med anledning av regeringens förslag i proposition 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019.

En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan

I direktivet till Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) uppmärksammades bl.a. frågan om forskningens finansiering, och det redovisades att finansieringsformerna direkta anslag och externa medel kompletterar varandra och många gånger kan användas för samma ändamål men att det borde undersökas om det finns anledning att tydligare peka ut vad respektive resurs får användas till. Vidare framhölls att det är viktigt med en väl fungerande samverkan dels mellan lärosäten och forskningsfinansiärer, dels mellan forskningsfinansiärer. Det måste vara möjligt för universitet och högskolor att skapa sammanhållna kunskapsmiljöer i vilka utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället ingår.

I februari 2019 lämnade Styr- och resursutredningen betänkandet En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6). Utredningen framhåller att ett nära samband mellan utbildning och forskning är en viktig förutsättning för hög kvalitet och förnyelse i båda verksamheterna. I dagens system finns enligt utredningen strukturer som försvårar sambandet mellan utbildning och forskning, och utredningen föreslår ett antal förändringar för att stärka sambandet. Det handlar om att återinföra en bestämmelse i högskolelagen om att lärares arbetsuppgifter normalt ska innehålla både forskning och utbildning. Gemensam behandling av både utbildning och forskning i en samlad proposition, ett samlat anslag som möjliggör flexibel medelsanvändning för att på bästa sätt uppfylla lärosätets uppdrag inom utbildning och forskning samt en förstärkt koppling mellan utökade utbildningsuppdrag och tilldelning av forskningsmedel föreslås. Ett minskat beroende av externa forskningsbidrag i den totala finansieringsbilden och en ökad hänsyn till att forskningsbidrag kan förenas med undervisningsuppgifter föreslås. Lärosätena bör också aktivt främja en akademisk kultur som värderar utbildning och forskning lika högt.

Utredningen framhåller att både direkta anslag och externa medel har viktiga roller i forskningsfinansieringen, men också att nuvarande höga andel externa medel har en rad negativa konsekvenser. Regeringen och riksdagen bör tydligt uttala ett mål och formulera en plan för att andelen direkta statsanslag ska utgöra minst hälften av de totala forskningsintäkterna vid universitet och högskolor i landet inom den närmaste åttårsperioden.

Utredningen framhåller behovet av ökad samordning mellan de statliga forskningsfinansiärerna och föreslår att regeringen tar initiativ till en översyn av den statliga externa forskningsfinansieringen för att åstadkomma en samordnad och flexibel struktur samt säkerställa hög kvalitet i fördelningen av medel oavsett inriktning. Översynen bör inkludera såväl forskningsråden och Vinnova som övriga myndigheter som finansierar forskning.

När det gäller ekonomisk premiering av samverkan föreslås att regeringen utformar särskilda satsningar där medel fördelas som direkta anslag efter en öppen utlysning och en transparent beredningsprocess. Högskolans roll i det nationella innovationssystemet bör bli föremål för en särskild utredning.

För att lärosätena ska kunna ta ett helhetsansvar för verksamheten och säkerställa ett nära samband mellan utbildning och forskning menar utredningen att lärosätena måste kunna använda resurserna samlat. För att åstadkomma det föreslås att dagens två verksamhetsgrenar – utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå – slås ihop till en verksamhetsgren som finansieras med ett samlat anslag.

Finansieringen av forskning är enligt utredningen i många fall överlappande, och alla forskningsråd finansierar i varierande grad såväl grundforskning som behovsmotiverad forskning. Det svenska systemet beskrivs ibland som fragmenterat där samma forskare vänder sig till olika

forskningsråd och andra externa finansiärer med ansökningar om forskningsbidrag.

Mot bakgrund av lärosätenas beroende av extern finansiering från många olika källor, det delade ansvaret för finansiering av forskningsinfrastruktur mellan lärosäten och finansiärer samt betydelsen av finansiärerernas interna styrning och förmåga att prioritera och genomföra regeringens forskningspolitik, finns enligt utredningens mening anledning för regeringen att genomföra en ny utvärdering av myndighetsorganisationen för forskningsfinansiering för att åstadkomma en samordnad och flexibel struktur.

Utredningsbetänkandet remissbehandlas till den 24 juni 2019.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen biföll i mars 2017 regeringens forskningspolitiska proposition Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft. I propositionen lämnades förslag om forskningspolitikens inriktning i ett tioårsperspektiv, med ett särskilt fokus på satsningar de närmaste åren. Vid behandlingen av budgetpropositionerna för 2017–2019 beslutade riksdagen om medel utifrån denna inriktning.

Utskottet konstaterar att förslag om lärosätenas forskningsfinansiering i vid bemärkelse har lämnats av Styr- och resursutredningen i utredningsbetänkandet En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6). Utredningsbetänkandet remissbehandlas för närvarande. Utskottet vill inte föregripa regeringens behandling av förslagen. Utskottet avstyrker motionerna 2018/19:1518 (M), 2018/19:2832 (M) yrkande 1 och 2018/19:2893 (KD) yrkande 52.

EU:s ramprogram för forskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om EU:s ramprogram för forskning m.m.

Jämför reservation 3 (M), 4 (SD) och 5 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 4 begärs att regeringen ska ta fram en handlingsplan för att tidigt kunna påverka kommande ramprogram inom EU.

I motion 2018/19:1880 av Betty Malmberg (M) framhålls att infektionsforskning bör uppmärksammas i EU:s forskningsprogram Horisont Europa.

Enligt kommittémotion 2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2 bör Sverige verka för en förändrad inriktning på forskningen inom EU.

Enligt partimotion 2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32 behöver EU öka investeringarna i forskning och utveckling, både genom stora gemensamma satsningar finansierade av EU-budgeten och genom ökade nationella investeringar. I yrkande 33 framhåller motionärerna att det inom EU bör sättas upp bindande mål för nationella investeringar i forskning och utveckling.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

EU:s pågående ramprogram för forskning och innovation för perioden 2014–2020, Horisont 2020, omfattar även Euratom (kärnforskning) och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT). Det är EU:s åttonde ramprogram.

Under det förra ramprogrammet, FP7 som var i kraft 2007–2013, var Sverige ett av de tio mest framgångsrika länderna, och svenska organisationer beviljades totalt ca 1,7 miljarder euro under perioden, vilket motsvarar ungefär 4 procent av ramprogrammets beviljade medel (Årsbok 2014, Vinnova).

Av den senaste samlade lägesrapporten från Vinnova, som inkluderar data som EU-kommissionen presenterade i februari 2017, framgår att Sverige fortfarande återfinns bland de tio mest framgångsrika länderna i det nuvarande ramprogrammet, Horisont 2020 (Årsbok 2016, Vinnova). Svenska organisationer har beviljats totalt 1,26 miljarder euro sedan 2014. Det motsvarar 3,5 procent av ramprogrammets fördelade medel (Europeiska kommissionens databas Ecorda, september 2018).

Förslaget till ramprogram för forskning och innovation för perioden 2021–2027, Horisont Europa, som presenterades den 7 juni 2018 (2017/18:FPM155), är det nionde ramprogrammet för forskning och innovation sedan 1984. Förslagen till Horisont Europa är uppdelade på ett förslag till förordning om ramprogram, förslag till ett särskilt program för genomförandet och ett kompletterande program för forskning och utbildning inom Euratom.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen överlagt om det kommande ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa. Utskottet överlade med regeringen den 14 september 2017 (prot. 2017/18:1), den 14 november 2017 (prot. 2017/18:10), den 9 augusti 2018 (prot. 2017/18:40), den 25 oktober 2018 (prot. 2018/19:4), den 15 november 2018 (prot. 2018/19:8), den 7 februari 2019 (prot. 2018/19:20) och den 14 februari 2019 (prot. 2018/19:21). Utskottet har ställt sig bakom regeringens ståndpunkt om att förorda ett uppdrag inom området hälsa och att projekten i Horisont Europa liksom i tidigare ramprogram ska prioriteras utifrån excellens där de högst rankade ansökningarna finansieras. Konkurrenskraftsrådet beslutade den 30 november 2018 om en partiell allmän inriktning för ramprogrammet. Horisont Europa kan slutligt antas först efter att förhandlingarna om den fleråriga budgetramen är avslutade.

Europa 2020 är EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning. En viktig del av Europa 2020-strategin är enligt regeringens webbplats att

kvantitativa mål på EU-nivå har bestämts inom bl.a. forskning och utveckling. Målen ska vara uppfyllda senast 2020. Målet för hela EU är att minst 3 procent av EU:s BNP (offentliga och privata utgifter tillsammans) ska investeras i FoU. Flera länder inom EU har ökat sina avsättningar för FoU till följd av detta. Det svenska nationella målet för FoU inom ramen för Europa 2020-strategin är enligt 2019 års budgetproposition att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär 4 procent av BNP 2020. Detta mål presenterades i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka betydelsen av att Sverige i hög utsträckning tar del av EU:s forskningsmedel och kan konstatera att utvecklingen i detta avseende har varit positiv. Utskottet har tagit aktiv del i processen inför kommande ramprograms inriktning och innehåll och har överlagt med regeringen vid flera tillfällen. Utskottet avser att fortsätta att aktivt följa utvecklingen. Utskottet ser därför ingen anledning att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandena om EU:s ramprogram för forskning m.m. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:377 (SD) yrkande 2, 2018/19:1880 (M), 2018/19:2832 (M) yrkande 4 och 2018/19:2040 (L) yrkande 32.

Karriärvägar och meritering för forskare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om karriärvägar och meritering i högskolan m.m.

Jämför reservation 6 (C) och 7 (L).

Motionerna

Enligt motion 2018/19:88 av Staffan Eklöf (SD) bör det vara möjligt att återinträda i akademisk forskning. Det bör skapas nya möjligheter för tidigare forskare som arbetar utanför universitetsvärlden att återuppta den akademiska forskningen.

I kommittémotion 2018/19:2841 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 30 framhålls att de problem och hinder som begränsar internationella studenters och forskares möjligheter att studera och forska i Sverige bör undanröjas. Det internationella utbytet är viktigt för att svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen.

I partimotion 2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 begärs att alla meriteringsanställningar ska ge rätt till prövning för tillsvidareanställning. Högskoleförordningen bör ses över med målsättningen att ge alla meriteringsanställningar rätt till prövning för tillsvidareanställning.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Anställning för meritering

Regeringen har efter förslag i Forskarkarriärutredningens (U 2015:05) betänkande Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden (SOU 2016:29) infört en bestämmelse i 4 kap. 12 a § högskoleförordningen (1993:100) som innebär att en biträdande lektor får anställas tills vidare, dock under en tid om minst fyra och högst sex år som bestämts av högskolan före anställningen. Syftet med anställningen är att läraren ska ges möjlighet att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt för att uppfylla kraven på behörighet för en anställning som lektor. En biträdande lektor ska enligt 12 c § efter ansökan befordras till en tillsvidareanställning som lektor om den biträdande lektorn har behörighet för en sådan anställning och dessutom bedöms lämplig vid en prövning enligt de bedömningsgrunder som lärosätet vid utlysningen har ställt upp för anställningen.

Internationella studenters och forskares möjligheter att studera och forska i Sverige m.m.

Utredningen om ökad internationalisering av universitet och högskolor hade enligt direktiven (dir. 2017:19) i uppdrag att se över systemet med anmälnings- och studieavgifter, rekrytering och prövning av uppehållstillstånd och att lämna ett sammanhängande förslag till ett välfungerande system. I redovisningen av uppdraget den 31 oktober 2018 föreslogs att en ny formulering i fråga om internationalisering införs i högskolelagen och att ett tillägg införs i samma lag som innebär att de förmågor som studenterna ska utveckla under sina studier även ska kunna användas i ett internationellt eller interkulturellt sammanhang. Enligt sitt uppdrag föreslog utredaren också en uppföljningsbar nationell strategi för internationalisering av universitet och högskolor som ska omfatta universitetens och högskolornas utbildnings- och forskningsverksamhet och den däri ingående uppgiften att samverka med det omgivande samhället. Vidare föreslogs en bättre samordning av frågor som påverkar internationalisering inom högre utbildning, forskning och forskningsnära innovation genom en plattform för internationalisering där berörda myndigheter och organisationer ingår. Betänkandet har remitterats och bereds nu i Regeringskansliet.

Enligt regeringens propositionsförteckning våren 2019 kan en proposition för att genomföra förslagen i departementspromemorian Genomförande av student- och forskardirektivet (Ds 2018:37) förväntas i maj. I departementspromemorian anges att en utgångspunkt vid genomförandet av direktiv 2016/801/EU om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pair-arbete (student- och forskardirektivet) är att internationella studenter och forskare är viktiga kunskapsbärare som bidrar till samhällsutvecklingen och att det är angeläget att det finns goda

förutsättningar för att attrahera dem till Sverige. Regleringen bör därför utformas på ett sådant sätt att den stärker Sveriges attraktionskraft som destinationsland för utländska studenter och forskare.

I dag regleras villkoren för att beviljas uppehållstillstånd för forskning och för studier på högskolenivå i utlänningsförordningen (2006:97). Även villkoren för uppehållstillstånd för familjemedlemmar till gästforskare och uppehållstillstånd efter avslutade högskolestudier i Sverige regleras i förordningen. För övriga kategorier som omfattas av det omarbetade direktivet kan uppehållstillstånd beviljas med stöd av en generell bestämmelse i utlänningslagen (2005:716) om tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete eller studier. I promemorian föreslås att grunderna för att bevilja uppehållstillstånd enligt det omarbetade student- och forskardirektivet ska regleras i ett särskilt kapitel i utlänningslagen.

Den 1 juli 2014 ändrades vissa regler för permanent uppehållstillstånd i utlänningslagen, vilket bl.a. innebär att en person som under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd i sammanlagt fyra år för studier på forskarnivå kan få permanent uppehållstillstånd.

Migrationsverkets handlingsplan för att förkorta handläggningstiden för vissa tillståndsärenden

Migrationsverket fick i regleringsbrevet för 2017 i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur handläggningstiden för studerandeärenden och andra tillståndsärenden kan förkortas genom produktivitetsökningar och effektiviseringar. Det framgår av Migrationsverkets återrapporering i årsredovisningen för 2017 att målet om att förkorta de genomsnittliga handläggningstiderna hos Migrationsverket har uppnåtts.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka att det måste finnas attraktiva karriärvägar, trygga anställningsvillkor och tydliga kriterier för tillsvidareanställning för att fler framstående unga forskare ska välja en fortsatt karriär inom högskolan. Utskottet konstaterar att en ny form av meriteringsanställning har införts i högskoleförordningen – biträdande lektor – och att den som har en sådan anställning efter ansökan ska befordras till lektor vid den högskolan om han eller hon har behörighet och bedöms lämplig enligt de bedömningsgrunder som högskolan har att tillämpa. Enligt utskottets mening bidrar de ändringar som gjorts i relevanta bestämmelser till en positiv utveckling av forskares anställningsförhållanden, och ändringarna skapar en attraktiv och mer förutsägbart karriärväg. Utskottet vill också framhålla att det inte finns formella hinder för lärosätena att skapa attraktiva karriärvägar för unga forskare. Motionerna 2018/19:88 (SD) och 2018/19:2057 (L) yrkande 2 avstyrks därmed.

Internationella kontakter och utbyten är en viktig förutsättning för framgångsrik forskning. Det internationella samarbetet bidrar till nya

perspektiv i forskningen, och större forskningsframsteg är ofta resultatet av samarbeten och utbyten av idéer mellan forskare i olika delar av världen. Utskottet konstaterar att Internationaliseringsutredningen, som haft i uppdrag att öka internationaliseringen av universitet och högskolor, särskilt översynen av dagens system för bl.a. prövning av uppehållstillstånd, har redovisat sitt uppdrag och att utredningsresultatet nu övervägs av regeringen. Utskottet noterar också att en proposition om genomförande av student- och forskardirektivet kan förväntas i närtid. Vidare har Migrationsverket redovisat en handlingsplan för förkortade handläggningstider för tillståndsärenden. Utskottet vill inte föregripa resultatet av regeringens överväganden och avstyrker motion 2018/19:2841 (C) yrkande 30.

Särskilda forskningssatsningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om särskilda satsningar på samverkan inom medicinsk forskning och innovation, på forskning om skolan, och på rymdfrågor.

Jämför reservation 8 (M), 9 (SD) och 10 (KD).

Motionerna

Samverkan och samordning – medicinsk forskning och innovation

Enligt kommittémotion 2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 37 bör samverkan mellan livsvetenskap- och medicintekniknäringen, akademien och hälso- och sjukvården utvecklas för att tillgängliggöra forskning. Vid kliniska läkemedelsprövningar har både antalet startade prövningar och antalet patienter som deltar minskat under de senaste åren.

I kommittémotion 2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 anförs att en nationell samordningsfunktion bör inrättas för att fördela resurser och uppdrag för medicinsk innovation och kliniska studier som kan skapa bryggor mellan sjukvård, akademi och den medicinska industrin. Verksamheten vid Kommittén för nationell samverkan av kliniska studier bör vidareutvecklas så att bättre samverkan uppnås.

Skolforskning

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 2 anförs att Skolforskningsinstitutet bör få i uppdrag att granska skolans offentligfinansierade fortbildning så att den utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

En strategi för svensk rymdverksamhet

Enligt motion 2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johansson (båda M) bör den svenska rymdlagen ses över så att rymdturism kan tillåtas.

Enligt kommittémotion 2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4 bör regeringen verka för ett strategiskt samarbete inom utveckling av rymdteknik tillsammans med den brasilianska staten.

I motion 2018/19:511 av Joar Forssell (L) om reglering av privat ägande av himlakroppar framhålls att rymdindustrin växer sig allt större och att det är rimligt att rymden är öppen för alla.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Fördelning av medel till forskning

Medel till forskning ska fördelas på grundval av en vetenskaplig bedömning av forskningen i fråga. Det framgår bl.a. av instruktionerna för Vetenskapsrådet och de övriga forskningsråden. Forskningsfinansiärerna har till uppgift att i konkurrens mellan forskare och forskargrupper besluta om finansiering av forskning. Det är också möjligt för lärosäten att själva initiera forskning inom forskningsområden inom ramen för sina direkta forskningsanslag.

Riksdagens årliga beslut om statsbudgeten innebär att medel anvisas till olika anslag. Det innebär att riksdagen fastställer de ekonomiska ramarna för olika större forskningsområden. Besluten med anledning av budgetpropositionerna för 2017 och 2018 innebar att riksdagen ställde sig bakom forskningssatsningar på en rad områden som närmare beskrevs i propositionen Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). Vid utformningen av 2019 års proposition har särskilda principer tillämpats med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. För 2019 innebar därför beslutet om statsbudgeten att 2018 års nivå skulle gälla även 2019 med vissa justeringar (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16, bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104 och prop. 2018/19:99).

Samverkan och samordning – medicinsk forskning och innovation

Kliniska studier Sverige och samverkansnätverk för klinisk forskning

Vetenskapsrådet ska enligt 2 § 17 förordningen (2009:975) med instruktion för Vetenskapsrådet stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier i Sverige. Uppdraget Kliniska studier Sverige inrättades efter förslag i 2012 års forskningsproposition (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:51), och därefter har Vetenskapsrådet varje år fått uppdrag i regleringsbrevet att använda medel för att utveckla verksamheten. Enligt regleringsbrevet för 2019 ska myndigheten använda 50 miljoner kronor för att

fortsätta att utveckla verksamheten för en nationell samordning av kliniska studier vid myndigheten. Rådet ska inom det samordnande uppdraget samarbeta med Sveriges sex hälso- och sjukvårdsregioner och stödja och utveckla samverkan mellan landets olika resurser för genomförande av klinisk forskning så att de utnyttjas mer effektivt. Som en del i att genomföra uppgiften att stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier i Sverige har Vetenskapsrådet etablerat samarbetet Kliniska studier Sverige, där de sex hälso- och sjukvårdsregionerna samarbetar via utsedda regionala noder. Kommittén är reglerad i Vetenskapsrådets instruktion och beslutar om den övergripande inriktningen av och om fördelningen av de medel som tilldelats Vetenskapsrådet för arbetet med att stödja och utveckla kliniska studier i Sverige.

Regeringen gav genom beslut den 20 juli 2017 i uppdrag åt Vetenskapsrådet att fördela medel till nationella samverkansnätverk för klinisk forskning, knutna till hälso- och sjukvården (U2017/03103/F). Uppdraget innebär att Vetenskapsrådet under tre år ska dela ut medel till samverkansnätverk och åiterrapportera uppdraget i samband med myndighetens årsredovisningar för 2018–2020. Syftet är att sammanföra nationell kompetens inom forskning, hälso- och sjukvård, patienter och brukare samt näringsliv för att stödja kunskapsutbyte, öka samverkan och stimulera till tematiska forsknings- och innovationssamarbeten inom specifika diagnosområden (gärna folksjukdomar). Nätverken bör samverka med redan etablerade strukturer, såsom Kliniska studier Sverige och den nationella samordnaren för området livsvetenskap, se nedan. Vetenskapsrådet redovisade i en första åiterrapport i årsredovisningen 2018 att rådet under hösten 2018 genomfört en kartläggning för att identifiera redan befintliga nätverk.

Nationell samordning för livsvetenskap

I februari 2018 inrättades en samordningsfunktion för livsvetenskap (life science) med placering inom Regeringskansliet, det s.k. life science-kontoret, för att som en prioriterad uppgift bearbeta de förslag som lämnats av Utredningen nationell samordning för life science (U 2015:08) och som sammanfattats i dess slutrapport. Med utgångspunkt från dessa förslag har arbetet med att utarbeta en nationell strategi för livsvetenskap påbörjats (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16). Kontoret bemannas av tjänstemän från Utbildningsdepartementet, Näringsdepartementet och Socialdepartementet och leds av en samordnare som även är projektledare för samverkansprogrammet för livsvetenskap. Life science-kontorets uppdrag är att främja kunskapsutveckling, innovation och kvalitet i hälso- och sjukvården, omsorgen samt vid universitet och högskolor. Det är också kontorets uppgift att förbättra förutsättningarna för livsvetenskapsföretag att etableras och verka i Sverige.

Regeringen har även utsett en rådgivande samverkansgrupp (N2018/01393/IFK).

Life science-kontoret utarbetade som en första insats Färdplan life science – vägen till en nationell strategi, som publicerades i juni 2018. Life science-

kontorets arbete med den nationella strategin har därefter innefattat återkommande möten med den rådgivande samverkansgruppen för livsvetenskap, dialogmöten med ett stort antal enskilda intressenter från hela sektorn, platsbesök i olika regioner med gemensamma möten med sjukvårdshuvudmännen, universitetssjukvården, akademien och industri-företrädare, skriftliga inspel från enskilda aktörer och från arbetsgrupper organiserade av samverkansgruppen samt en patientworkshop. Enligt uppgift från Näringsdepartementet kan den nationella strategin förväntas tidigast under hösten 2019.

Skolforskning

Enligt skollagen (2010:800) ska utbildningen inom skolväsendet vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skolforskningsinstitutet ska enligt 1 § förordningen (2014:1578) med instruktion för Skolforskningsinstitutet bidra till att de som är verksamma inom skolväsendet ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barns och elevers utveckling och lärande och till förbättrade kunskapsresultat för elever.

Skolforskningsinstitutet ska vidare

1. validera forskningsresultat inom området med avseende på kvalitet och relevans
2. göra systematiska översikter och andra forskningssammanställningar med god vetenskaplig kvalitet och presentera resultaten på ett sätt som är användbart för de verksamma inom skolväsendet
3. sprida forskningsresultaten och göra dem tillgängliga för de verksamma inom skolväsendet
4. identifiera områden inom skolväsendet där relevant praktisk forskning saknas
5. utlysa medel för praktisk forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom de områden där relevant sådan forskning saknas
6. fördela medel till praktisk forskning av högsta vetenskapliga kvalitet.

Genom beslut den 9 mars 2017 gav regeringen i uppdrag åt Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet och Karlstads universitet att planera och genomföra en försöksverksamhet i syfte att utveckla och pröva olika modeller för samverkan mellan universitet och högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktisk forskning (U2015/03573/UH, U2017/01129/UH). Försöksverksamheten ska bidra till en stärkt vetenskaplig grund i lärar- och förskolläraryr utbildningarna och i skolväsendet. Uppdraget avser perioden 2017–2021 och ska slutredovisas senast den 1 mars 2022.

Regeringen beslutade samma dag, den 9 mars 2017, att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur universitet och högskolor som bedriver lärar- och förskolläraryr utbildningar och huvudmän inom skolväsendet kan skapa långsiktig samverkan kring praktisk forskning för att stärka den

vetenskapliga grund som utbildning enligt skollagen (2010:800) ska vila på. Utredningen skulle enligt sina direktiv knyta an till den försöksverksamhet med praktisknära forskning som regeringen beslutade om samma dag. Uppdraget redovisades den 1 mars 2018 i utredningsbetänkandet Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring (SOU 2018:19). Betänkandet har remitterats (prop. 2018/19:1 utg.omr.16).

Vetenskapsrådet fördelade enligt budgetpropositionen för 2019 10 miljoner kronor 2017 och 20 miljoner kronor 2018 för finansiering av forskarskolor för anställda lärare inom lärar- och förskolläraryrket vid universitet och högskolor (U2017/03011/F och U2017/05088/F).

En strategi för svensk rymdverksamhet

Riksdagen behandlade i november 2018 regeringens skrivelse 2017/18:259 En strategi för svensk rymdverksamhet (bet. 2018/19:UbU3, rskr. 2018/19:45) och tillkännagav då att regeringen kontinuerligt ska utvärdera de långsiktiga strategiska målen i strategin och regelbundet återrapportera till riksdagen.

I skrivelsen redovisades att rymden är en global allmänning. Det innebär att den ska vara tillgänglig för alla stater och att dessa har samma rätt att utforska och använda rymden för fredliga ändamål. Genom den snabba teknikutvecklingen har rymden blivit åtkomlig för allt fler stater och för både offentliga och privata aktörer. Tillgången till rymden har ökat, och kostnaderna har sjunkit, vilket bl.a. har fått till följd att antalet satelliter stadigt har ökat. Samhället har samtidigt blivit alltmer beroende av de tjänster och funktioner som satelliterna tillhandahåller. Det har därför blivit allt viktigare att skydda rymdmiljön och att rymden hålls fri från konflikter för att säkerställa tillgången till den och de infrastrukturer i rymden som samhället är beroende av. Detta är ett kollektivt ansvar för alla nationer och aktörer.

Utskottets ställningstagande

Samverkan och samordning – medicinsk forskning och innovation

Utskottet vill inledningsvis påminna om att det är forskningsfinansiärer som utifrån sina ansvarsområden beslutar om medel till forskning i konkurrens mellan forskare och forskningsgrupper på grundval av en vetenskaplig bedömning av forskningen i fråga. Lärosätena fattar i sin tur beslut om finansiering av forskning utifrån det särskilda anslag som de förfogar över. Det finns emellertid skäl för statsmakterna att över tid lyfta fram vissa särskilda, breda, områden där det behövs forskning. Vid behandlingen av den forskningspolitiska propositionen i mars 2017 välkomnade utskottet regeringens förslag till tioåriga nationella forskningsprogram som ett led i strävan att med forskning och innovation möta de utmaningar som världen och Sverige står inför.

Utskottet vill påminna om att Vetenskapsrådet har ett samordnande uppdrag inom kliniska studier och att det i detta ingår att myndigheten ska

stödja och utveckla samverkan mellan landets olika resurser för genomförande av klinisk forskning. Likaså kan noteras att frågan om samverkan mellan sjukvård, akademi och näringsliv är ett prioriterat område för den nationella samordnaren för livsvetenskap. Vidare har Vetenskapsrådet en viktig roll i arbetet med samordning och samverkan inom klinisk forskning. Utskottet ser inte någon anledning att föreslå ytterligare åtgärder med anledning av yrkandena om klinisk forskning och samverkan. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:2783 (M) yrkande 37 och 2018/19:149 (SD) yrkande 4.

Skolforskning

Enligt skollagen (2010:800) ska utbildningen inom skolväsendet vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kopplingen mellan utbildning, fortbildning och forskning är därför enligt utskottets mening nödvändig för utveckling av skolans verksamhet och läraryrket.

Skolforskningsinstitutet ska enligt sin instruktion bidra till att de som är verksamma inom skolväsendet ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt och också göra systematiska översikter och andra forskningsssammanställningar med god vetenskaplig kvalitet, sprida forskningsresultaten och identifiera områden inom skolväsendet där relevant praktisk forskning saknas.

Utskottet vill också uppmärksamma att det pågår en försöksverksamhet om former för samverkan kring praktisk forskning mellan skolhuvudmän och lärosäten. Därutöver har en särskild utredare lämnat förslag om hur lärosäten som bedriver lärarutbildningar och huvudmän inom skolväsendet kan utveckla samverkan kring praktisk forskning för att stärka skolutbildningens vetenskapliga grund. Utredningsresultatet övervägs nu av regeringen.

Mot ovanstående bakgrund ser utskottet inte anledning att föreslå några åtgärder med anledning av motion 2018/19:2893 (KD) yrkande 2. Motionsyrkandet avstyrks.

En strategi för svensk rymdverksamhet

När det gäller yrkanden om rymdfrågor uttalade utskottet vid riksdagsbehandlingen av regeringens skrivelse 2017/18:259 En strategi för svensk rymdverksamhet under hösten 2018 (bet. 2018/19:UbU3) att det är angeläget att rymdverksamhet bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv där nyttan för det svenska samhället står i fokus. Utskottet ställde sig bakom målet att säkerställa svensk handlingsfrihet i och tillgång till rymden och anförde att genom att bidra till ett långsiktigt hållbart nyttjande av rymden där rymdmiljön hålls säker och förutsägbar kan Sveriges handlingsfrihet i och tillgång till rymden stärkas. Vidare har regeringen som en utgångspunkt för svensk rymdverksamhet angett att rymden är en global allmänning. Det innebär att den ska vara tillgänglig för alla stater och att dessa har samma rätt att utforska och använda rymden för fredliga ändamål. Det har blivit allt viktigare att

skydda rymdmiljön och att rymden hålls fri från konflikter för att säkerställa tillgången till den och de infrastrukturer i rymden som samhället är beroende av. Detta är ett kollektivt ansvar för alla nationer och aktörer.

Utskottet finner ingen anledning att föreslå några åtgärder med anledning av motionerna 2018/19:414 (M), 2018/19:511 (L) och 2018/19:1386 (SD) yrkande 4. Motionsyrkandena avstyrks.

Riktad fördelning av forskningsanslag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktad fördelning av forskningsanslag med hänsyn till genusaspekter och jämställdhet samt om särskilda forskningsområden och forskningscentrum.

Jämför reservation 11 (SD), 12 (C), 13 (V) och 14 (KD).

Motionerna

Genusaspekter i forskningen

I motion 2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) anförs att i arbetet med nästa forskningsproposition bör vikten av medicinsk forskning relaterad till kvinnors hälsa beaktas.

Enligt motion 2018/19:1826 av Jan Ericson (M) bör statens stöd till genusforskning avskaffas. Genusfrågor bör hanteras som en del i den övriga forskningen. Enligt motion 2018/19:1831 av Jan Ericson (M) bör det nationella sekretariatet för genusforskning avskaffas.

I kommittémotion 2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7 framhålls att genusforskning och jämställdhetsforskning måste vila på vetenskaplig grund och ha sin utgångspunkt i verkliga förhållanden. En stor del av svensk genusforskning har enligt motionärerna utmärkt sig genom att inte bygga på vetenskaplig grund.

Jämställd fördelning

I partimotion 2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 18 anförs att regeringen bör utreda frågan om att införa ett mål om att inte mer än hälften av samtliga statligt finansierade forskningsanslag ska gå till män som forskar. Enligt yrkande 19 bör regeringen utreda möjligheten att införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag för att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademien.

I kommittémotion 2018/19:2843 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 12 anförs att forskningsmedel bör fördelas jämställt och att en plan för att uppnå detta bör upprättas.

Särskilda forskningsområden och forskningscentrum m.m.

I motion 2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S) framhålls att polisiär närvaro inte kan ersättas av teknik, men teknik kan och behöver i framtiden användas som ett komplement till samhällets arbete med säkerhet och trygghet. Frågan om ett särskilt forskningsprogram som tillvaratar de kunskaper som redan finns på området och utvecklar dessa bör övervägas.

I motion 2018/19:1131 av Edward Riedl (M) framförs att möjligheterna att instifta ett nationellt kunskapscentrum för s.k. deep brain stimulation vid Norrlands universitetssjukhus bör ses över. Genom att stimulera hjärnan med en elektrod kan störande signaler blockeras och svåra sjukdomar som exempelvis alzheimer och epilepsi kan lindras.

Enligt motion 2018/19:1226 av Jan R Andersson (M) bör frågan om att inrätta ett center för marinarkologi vid Linnéuniversitetet i Kalmar övervägas. Allt fler upptäcker det omfattande fornarvet under vattnet, vilket ställer nya krav på kunskaper.

I motion 2018/19:1263 av Hans Wallmark (M) föreslås att ett oberoende forskningsprojekt om DDR-regimens relationer med Sverige fram till Berlinmurens fall initieras vid en eller flera institutioner. Forskning om DDR:s underrättelsetjänsts verksamhet bör vara en fast beståndsdel i vår europeiska historia.

Enligt motion 2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3 bör det övervägas hur skolforskningen om digital kompetens kan stärkas.

I kommittémotion 2018/19:134 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 11 framhålls att ett effektivt arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism kräver ett gott faktaunderlag. Stödet till forskning om radikalisering bör utökas, och befintliga insatser bör utvärderas.

Enligt kommittémotion 2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4 bör medel riktas till metallurgiforskning för att stärka forskning och utveckling inom denna viktiga basnäring.

I kommittémotion 2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1 framhålls att möjligheten att utveckla forskningscentret Vaartoe/Cesam bör utredas, och i förlängningen bör ett fristående nationellt samiskt forskningscentrum inrättas.

I kommittémotion 2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8 anförs att statligt finansierad forskning och utveckling är grundläggande för försvarsindustrin och bör koncentreras till områden där svensk industri är framgångsrik.

Enligt kommittémotion 2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkande 26 bör strategisk forskning inom sjöfarten prioriteras. I yrkande 27 framhålls att forskning bör leda till reell tillväxt och stärkt sjöfartsnäring. Sverige bör satsa på färre men smartare strategiska forskningsområden inom sjöfart.

I kommittémotion 2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18 framhålls att stödet till forskning för att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök bör öka.

Enligt kommittémotion 2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7 bör Nordforsk lyfta fram förutsättningar för forskning inom friluftsliv ur ett nationellt intresseperspektiv och i det nordiska samarbetet. Nordforsk är en organisation under Nordiska ministerrådet som finansierar och skapar förutsättningar för nordiskt samarbete inom forskning och forskningsinfrastruktur.

I motion 2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4 framhålls att en satsning bör göras på svensk forskning om cannabis- och hampabaserade läkemedel. Det är känt att cannabis har antiinflammatoriska, neuroprotektiva och antipsykotiska effekter.

Enligt kommittémotion 2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6 bör regeringen tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att inrätta ett institut för polisvetenskaplig forskning. Det finns i dag ingen verksam polisforskning i Sverige. Ämnet polisvetenskap bör bli den akademiska grund som polisutbildningen vilar på.

I partimotion 2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 framhålls vikten av fortsatt forskning om och stärkt skydd av barn som tillkommit genom assisterad befruktning med donerade könsceller och befruktade ägg.

I kommittémotion 2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5 framhålls behovet av forskning om förutsättningar för sammanhållning och gemenskap i hela landet. Det saknas i dag en samlad forskning om liknande strukturer på mindre orter och i stadsdelar eller förorter trots att det i många fall handlar om gemensamma problem och lösningar i fråga om arbetslöshet, vidareutbildning, bostäder, service m.m.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4 framhålls behovet av forskning om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns välbefinnande.

Enligt motion 2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 16 bör forskningen om ensamhetens konsekvenser öka och fler metoder utvecklas för att bättre mäta ensamhet.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Genus och jämställdhet i forskningen.

I det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor för 2019 anges att varje universitet och högskola har tagit fram en plan för hur lärosätet avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering för att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen, t.ex. i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Planen ska innehålla utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta under 2017–2019 samt beskriva på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del av lärosätets ordinarie verksamhet, exempelvis i lärosätets styrprocesser. Åtgärder och resultat utifrån planen ska redovisas i

årsredovisningen. Universitet och högskolor ska i årsredovisningarna också redovisa hur de beaktar jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel.

Det framgår av Vetenskapsrådets, Fortes, Formas, Vinnovas, Statens energimyndighets och Rymdstyrelsens instruktioner att ett köns- och genusperspektiv ska inkluderas i den forskning som finansieras när så är tillämpligt, och Vetenskapsrådet har även initierat ett arbete med att ta fram metoder för hur jämställdhetsarbetet ska främjas utifrån detta tillägg (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16).

I forskningspropositionen 2016 föreslogs en särskild satsning på forskning med ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. I Vetenskapsrådets regleringsbrev för både 2018 och 2019 fick rådet i uppdrag att fördela 10 miljoner kronor till forskning som har ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Särskilda forskningsområden och forskningscentrum m.m.

Medel till forskning ska fördelas på grundval av en vetenskaplig bedömning av forskningen i fråga. Det framgår bl.a. av instruktionerna för Vetenskapsrådet och de övriga forskningsråden. Forskningsfinansiärerna har till uppgift att i konkurrens mellan forskare och forskargrupper besluta om finansiering av forskning. Det är också möjligt för lärosäten att själva initiera forskning inom forskningsområden inom ramen för sina direkta forskningsanslag.

Riksdagens årliga beslut om statsbudgeten innebär att medel anvisas till olika anslag. Det innebär att riksdagen fastställer de ekonomiska ramarna för olika större forskningsområden. Besluten med anledning av budgetpropositionerna för 2017 och 2018 innebar att riksdagen ställde sig bakom forskningssatsningar på en rad områden som närmare beskrevs i propositionen Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). Vid utformningen av 2019 års proposition har särskilda principer tillämpats med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. För 2019 innebar därför beslutet om statsbudgeten att 2018 års nivå skulle gälla även 2019 med vissa justeringar (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16, bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104 och prop. 2018/19:99).

Forskningsfinansiärer och lärosäten kan själva besluta om en särskild organisation och struktur för sina forskningssatsningar, t.ex. att inrätta särskilda centrum. Regeringen beslutar om ansvarsfördelning mellan myndigheter, inklusive vilken myndighet som ska ha ett eventuellt samordningsansvar för en särskild fråga.

Utskottets ställningstagande

Genus och jämställdhet i forskningen

I samband med behandlingen av forskningspropositionen 2016 i mars 2017 instämde utskottet i synen att köns- och genusperspektivet i forskningen måste vara integrerat och närvarande i forskningens innehåll. Utskottet var också positivt till regeringens föreslagna satsning på stöd till forskning för jämlika villkor, och riksdagen har därefter beslutat om anslag till Vetenskapsrådet som hanterar denna satsning. Utskottet kan också konstatera att både forskningsfinansiärer och lärosäten har fått fördjupade uppdrag att fokusera på frågor om jämställdhetsperspektivet, t.ex. vid fördelning av forskningsanslag. Utskottet har därefter, vid motionsbehandling i april 2018, gjort motsvarande uttalanden. Sammanfattningsvis anser utskottet att det inte finns anledning att föreslå ytterligare åtgärder. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:377 (SD) yrkande 7, 2018/19:1760 (V) yrkandena 18 och 19, 2018/19:1826 (M), 2018/19:1831 (M), 2018/19:2022 (S) och 2018/19:2843 (C) yrkande 12.

Särskilda forskningsområden och forskningscentrum m.m.

I likhet med vid tidigare behandling av liknande yrkanden (t.ex. bet. 2017/18:UbU17) vill utskottet påpeka att forskningssatsningar på mindre, avgränsade områden inte är en fråga för riksdagen att besluta om. De forskningsfinansierande myndigheterna har till uppgift att utifrån konkurrens besluta om finansiering av forskning. Lärosätena hanterar och beslutar om sina egna forskningsanslag.

När det gäller yrkanden om särskild organisation och struktur, t.ex. att inrätta särskilda centrum för forskningssatsningar, vill utskottet uppmärksamma att sådana frågor huvudsakligen avgörs av forskningsfinansiärer och lärosäten.

Utskottet finner sammantaget inte någon anledning att föreslå att riksdagen gör något ställningstagande med anledning av det som motionärerna föreslår. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:134 (SD) yrkande 11, 2018/19:166 (SD) yrkande 4, 2018/19:655 (SD) yrkande 1, 2018/19:692 (V) yrkande 6, 2018/19:766 (SD) yrkande 8, 2018/19:1043 (S), 2018/19:1122 (SD) yrkandena 26 och 27, 2018/19:1131 (M), 2018/19:1226 (M), 2018/19:1263 (M), 2018/19:1290 (SD) yrkande 18, 2018/19:1532 (M) yrkande 3, 2018/19:2321 (SD) yrkande 7, 2018/19:2735 (KD) yrkande 5, 2018/19:2799 (SD) yrkande 4, 2018/19:2822 (KD) yrkande 16, 2018/19:2989 (KD) yrkande 111 och 2018/19:2995 (KD) yrkande 4.

Forskningsinfrastruktur och innovationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om forskningsinfrastruktur och innovationer.

Jämför reservation 15 (M) och 16 (SD).

Motionerna

Forskningsinfrastruktur

I kommittémotion 2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 5 framförs i fråga om att göra Sverige till en s.k. forskningshubb att Sverige har goda möjligheter att lyckas med detta genom förekomsten av en hållbar livsmiljö, robust infrastruktur och invånare med språkvana. I yrkande 6 framhålls att en strategi bör utformas för hur svensk forskningsinfrastruktur kan nyttiggöras och utvecklas. Strategin ska innehålla åtgärder för att behålla och locka experter till Sverige och erbjuda ett bra näringslivsklimat samt goda affärsmöjligheter. Även enligt motion 2018/19:850 av Betty Malmberg (M) bör Sverige utarbeta en strategi för att bättre ta till vara befintlig forskningsinfrastruktur.

I motion 2018/19:808 av Boriana Åberg (M) framhålls att tydliga riktlinjer bör skapas för lärosätena när det gäller att ta betalt för forskningsinfrastruktur. Svenska lärosäten har svårigheter att ta betalt från företaget som använder deras laboratorier och annan forskningsinfrastruktur.

I motion 2018/19:851 av Betty Malmberg (M) yrkande 3 framhålls behovet av spetskompetens, forskning och teknikutveckling inom området kärnenergi.

I motion 2018/19:894 av Betty Malmberg (M) framhålls att Sverige behöver iordningställa test- och demoanläggningar för att utveckla fjärde generationens kärnkraft.

I motion 2018/19:983 av Lars Püss m.fl. (M) framhålls att möjligheten att ge tillstånd att bygga testreaktorn Electra bör ses över.

I motion 2018/19:1227 av Jan R Andersson (M) föreslås att en forsknings- och skolreaktor förläggs vid Oskarshamns kärnkraftverk.

I kommittémotion 2018/19:169 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 6 anförs att kärnteknisk forskning bör prioriteras. I yrkande 7 framhålls att en svensk forskningsreaktor kring fjärde generationens kärnkraft öppnar för nya perspektiv, och enligt yrkande 35 behövs ökat stöd till kärnkraftsforskning och energiforskning. I yrkande 8 framhålls att Sverige ska ansluta sig till Generation IV International Forum (GIF). Sverige bör delta i det internationella arbetet. Även i kommittémotion 2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås en satsning på kärnkraftsforskning och en forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft.

Innovationer

I motion 2018/19:1975 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S) framhålls att forskningen ska vara en motor både i samhället och i näringslivet. Det är viktigt med samverkan mellan akademi, näringsliv och samhällets institutioner.

Enligt kommittémotion 2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 21 bör lärarundantaget ses över i syfte att ge universitet och högskolor en tydligare roll när det gäller att stötta forskare och uppfinnare i deras arbete med att starta företag och nyttiggöra forskningen. I yrkande 23 framhålls att innovationskontorens uppgift att medverka till kommersialisering av forskningen vid lärosätena bör förtydligas i lärosätenas regleringsbrev.

Enligt kommittémotion 2018/19:164 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 8 bör forskning prioriteras utifrån industrins behov.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Forskningsinfrastruktur

I budgetpropositionen för 2018 angav regeringen att det är viktigt att forskningsinfrastruktur nyttjas av många olika aktörer i olika konstellationer och attraherar nya aktörer i systemet. Den forskningsinfrastruktur som byggs upp i Sverige ska nyttjas på ett tillväxtfrämjande och effektivt sätt som gynnar alla parter som samverkar. Vetenskapsrådet fick i uppdrag att i samverkan med Vinnova verka för att svenska forskare i högre grad medverkar i uppbyggnad och utveckling av forskningsinfrastruktur och att forskningsinfrastrukturer i ökad omfattning tillgängliggörs och nyttjas av användare från näringsliv och offentlig sektor samt andra länder. Riksdagen anslog 30 miljoner kronor för ändamålet.

Vetenskapsrådet ska enligt regleringsbrevet för 2019 fördela 40 miljoner kronor till verksamhet som underlättar och ökar näringslivets och den offentliga sektorns deltagande i och användning av forskningsinfrastrukturerna Sci Life Lab, MAX-labb IV och ESS. Medlen ska användas för att utveckla kompetensen och kapaciteten, vägleda och stödja användare från näringsliv och offentlig sektor samt attrahera nya användare. Syftet är att öka externa aktörers deltagande i och användande av forskningsinfrastruktur. Vetenskapsrådet ska fördela medel för utveckling av tekniskt avancerade metoder, tekniker och komponenter. Syftet med medlen ska vara att främja svensk medverkan vid utveckling och uppgradering av forskningsinfrastrukturer av stort strategiskt värde för svenska forskare och svenskt näringsliv.

I forskningspropositionen för 2016 angav regeringen att den avsåg att se över om det är möjligt för lärosäten att ta ut vissa avgifter för att använda forskningsinfrastruktur. Bakgrunden är att konstruktion och drift av forskningsinfrastrukturer ofta täcks av bidrag från offentliga och privata forskningsfinansiärer. De lärosäten som är värdar för forskningsinfrastrukturer

tillhandahåller utrustningen, men även personal, kompetens och kringmaterial som behövs för att använda den. Sammantaget kan det vara kostsamt att tillhandahålla dessa tjänster. Den ansvariga ministern svarade i november 2017 på en skriftlig fråga (fr. 2017/18:269) om vilka åtgärder som vidtagits för att lärosäten ska kunna ta ut avgifter från externa aktörer som använder deras forskningsinfrastruktur. Även Styr- och resursutredningen redovisade i betänkandet En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6) den pågående diskussionen om vilka avgifter som kan tas ut för forskningsinfrastruktur. Utredningen framhöll att det politiska målet är att infrastrukturen i högre utsträckning ska göras tillgänglig i samhället samtidigt som det generella regelverket för avgifter uppfattas som hindrande och oklart. Utredningsbetänkandet remissbehandlas för närvarande.

Sverige har genom åren haft ett antal forskningsreaktorer, men sedan 2005 är samtliga tagna ur drift. Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan och Uppsala universitet lämnade i juni 2012 in en skrivelse till Utbildningsdepartementet om förutsättningarna för att uppföra en forskningsanläggning för forskning inom fjärde generationens kärnkraftsteknik (Gen IV). Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) överlämnade skrivelsen till Vetenskapsrådet och Kungliga Vetenskapsakademien (KVA) i april 2014 med en begäran om synpunkter på och bedömning av vetenskaplig kvalitet och förutsättningar för förslaget. Vetenskapsrådet lämnade i september 2014 ett yttrande och anförde i detta bl.a. att förslaget i dagsläget var prematurt, i synnerhet med tanke på den stora investeringskostnaden. KVA anförde i sitt yttrande bl.a. att Sverige behöver kärnteknisk forskning men att den bör bedrivas inom ramen för europeiska samarbeten och inte genom att man uppför en experimentreaktor i Sverige.

Enligt uppgift från Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) är ärendet med anledning av lärosätesrektorens skrivelse om att uppföra en forskningsanläggning för forskning inom fjärde generationens kärnkraftsteknik (Electra-FCC) avskrivet.

Innovationer

Ett nationellt innovationsråd m.m.

Av 2019 års budgetproposition framgår att regeringen 2015 inrättade ett nationellt innovationsråd med uppgift att utveckla Sverige som innovationsnation och stärka Sveriges konkurrens- och innovationskraft. I 2019 års regeringsförklaring uttalades att arbetet i rådet ska fortsätta. Nationella innovationsrådet ska vara rådgivande och främja arbete över sektorsgränser för att på så sätt skapa möjligheter för framgångsrikt innovationsarbete. En viktig uppgift för rådet är också att främja ett bra samarbete inom regeringen och departementen för en utvecklad innovationspolitik. Statsministern är ordförande i rådet, som består av fem ministrar och tio rådgivande ledamöter från näringslivet och forskarvärlden.

Inom de 13 innovationskontor som finns vid lärosätena bedrivs enligt 1 § förordningen (2015:139) om fördelning av statliga medel för innovationskontor vid universitet och högskolor verksamhet för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid lärosätena. Verksamheten riktar sig till forskare, studenter och andra anställda vid lärosätena. Att nyttiggöra forskningsbaserad kunskap inkluderar bl.a. kommersialisering, sociala innovationer och socialt entreprenörskap, hantering av immateriella rättigheter och samverkan av olika slag. Medel till innovationskontoren fördelas från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*.

Holdingbolagen vid universitet och högskolor är statligt helägda bolag som förvaltas av universitet och högskolor. Bolagen har till syfte att äga, förvalta och sälja aktier i hel- eller delägda bolag vars uppgift är att bedriva forskning och utveckling (FoU) för kommersiell exploatering. De lärosätesanknutna holdingbolagen verkar i ett mycket tidigt investeringskedje, tidigare än andra statliga finansieringsaktörer. I dessa tidiga skeden är investeringsrisken hög, vilket innebär att det i stort sett saknas privat riskkapital. I holdingbolagens uppdrag så som det är fastställt av riksdagen ligger krav på marknadsmässig avkastning.

För att göra det möjligt att öka forskningsresultat som kommersialiseras genom en fortsatt uppbyggnad av idébanker har riksdagen bemyndigat regeringen att under 2019 besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104). Idébankerna består av forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även införandet av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat.

Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) föreslår i betänkandet En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6) att högskolans roll i det nationella innovationssystemet ska bli föremål för en särskild utredning. Styr- och resursutredningens betänkande remissbehandlas fram till slutet av juni.

I lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar regleras i vilken utsträckning arbetsgivaren har rätt att överta rätten till arbetstagares patenterbara uppfinningar. I 1 § undantas lärare vid universitet, högskolor eller andra inrättningar som tillhör undervisningsväsendet. Entreprenörskapsutredningen redovisade i utredningsbetänkandet Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72) att en fråga som regelbundet debatteras när det gäller akademins roll för entreprenörskap och innovation är det s.k. lärarundantaget. En forskare som är anställd på ett universitet eller en högskola har i utgångsläget full äganderätt till forskningsresultaten, även när de kommer till under arbetstid, om inte annat överenskommit. Vidare redovisades att genom praxis har det patenträttsliga undantaget kommit att utvidgas också till det upphovsrättsliga området. Under senare år har enligt utredningen flera europeiska länder (Danmark, Finland, Norge, Tyskland m.fl.) valt en annan väg och avvecklat motsvarigheten till lärarundantaget,

inspirerade av USA:s Bayh-Dole Act från 1980 (som innebär att lärosätena äger idéerna).

Utskottets ställningstagande

Forskningsinfrastruktur

Forskningsinfrastruktur är en viktig förutsättning för att stödja forskning och innovation. I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 uttalade utskottet att forskningsinfrastruktur i högre grad bör göras tillgänglig för forskare från näringsliv, offentlig sektor och andra länder för att uppnå en ökad utväxling. Utskottet noterar att Vetenskapsrådet enligt 2019 års regleringsbrev har i uppdrag att i samverkan med Vinnova ge stöd för att forskningsstrukturer i ökad omfattning görs tillgängliga och nyttjas och att Vetenskapsrådet även har fått ökade medel för att öka nyttjandet.

Utskottet har tidigare uttalat att det är positivt att regeringen ser över frågan om avgifter vid användning av forskningsinfrastruktur (bet. 2017/18:UbU17).

Mot bakgrund av det som anförts ovan anser utskottet inte att det finns skäl att föreslå någon ytterligare åtgärd med anledning av yrkandena om forskningsinfrastruktur. Därmed avstyrks motionerna 2018/19:808 (M), 2018/19:850 (M), 2018/19:851 (M) yrkande 3, 2018/19:894 (M), 2018/19:983 (M), 2018/19:1227 (M) och 2018/19:2832 (M) yrkandena 5 och 6.

I likhet med vid tidigare behandling (senast bet. 2017/18:UbU17) ser utskottet inte någon anledning att ställa sig bakom motionsyrkandena om att utreda eller på andra sätt verka för att bygga en forskningsreaktor i Sverige eller att verka för att Sverige ska bidra till internationell forskning inom området. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2018/19:169 (SD) yrkandena 6–8 och 35 samt 2018/19:377 (SD) yrkande 4.

Innovationer

Utskottet anser att det krävs samverkan mellan lärosäten, näringsliv och övrig offentlig sektor för att Sverige ska kunna fortsätta att vara en stark forsknings- och innovationsnation. Lärosätena har en viktig roll att spela i arbetet med att nyttiggöra forskningsbaserad kunskap, bl.a. genom de innovationskontor och holdingbolag som finns knutna till lärosätena. Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2019 bemyndigade riksdagen regeringen att besluta om kapitaltillskott till holdingbolag. Vidare har Styr- och resursutredningen föreslagit att högskolans roll i det nationella innovationssystemet ska bli föremål för en särskild utredning. Mot bakgrund av ovanstående anser utskottet att det inte finns anledning att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandena om innovationsstärkande insatser. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:164 (SD) yrkande 8, 2018/19:1975 (S) och 2018/19:2783 (M) yrkandena 21 och 23.

Reservationer

1. **Forskningsfinansiering, punkt 1 (M)**

av Kristina Axén Olin (M), Maria Stockhaus (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 och

avslår motionerna

2018/19:1518 av Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M) och

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 52.

Ställningstagande

Forskning av hög kvalitet är avgörande för att Sverige ska vara internationellt konkurrenskraftigt. Därför behöver antalet forskningsfinansierare konsolideras. Det innebär färre, men större, forskningsprogram som möjliggör mer omfattande finansiering till ett mindre antal prioriterade projekt.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. **Forskningsfinansiering, punkt 1 (KD)**

av Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 52 och

avslår motionerna

2018/19:1518 av Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M) och

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Forskningens finansiering fungerar inte optimalt i dag. Att söka medel i konkurrens är bra, men det har medfört att forskare på universitet och högskolor inom vissa discipliner ägnar en stor del av sin tid åt att skriva forskningsansökningar, varav den stora majoriteten inte beviljas. Mer medel till universitet och högskolor för att öka möjligheten att forska i tjänsten skulle sannolikt öka såväl effektivitet som långsiktighet.

Balansen i systemet med medelstildelning bör ses över, och en större medelstildelning direkt till universitet och högskolor för forskning bör övervägas. Ett sätt vore att ställa krav på att man ska vara meriterad, t.ex. via docentur, för att få del av en sådan ökad tilldelning av forskningsmedel.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Maria Stockhaus (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 4 och
avslår motionerna
2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2,
2018/19:1880 av Betty Malmberg (M) och
2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 32 och 33.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen snarast ska arbeta fram en handlingsplan för nästa programperiod i EU för att påverka inriktningen på EU:s forskningsprogram och i högre grad ta hem resurser för forskning, innovation och infrastruktur.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2 och

avslår motionerna

2018/19:1880 av Betty Malmberg (M),

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 32 och 33 samt

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi har inget att anföra mot att Sverige medverkar i forskningsprojekt i samarbete med EU, förutom att vi är negativa till den tematiska styrning som utövas av EU. Vidare anser vi att det är fel väg att gå när EU väljer att prioritera regioner där forskning och innovation är som svagast i stället för att göra redan bra kunskapskluster världsledande.

Internationell konkurrenskraft bör baseras på att vässa våra spjutspetsar och inte att lyfta alla regioner till en medioker nivå.

Regeringen bör verka för att EU satsar mer renodlat på den bästa forskningen, utvecklingen och innovationen.

5. EU:s ramprogram för forskning, punkt 2 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 32 och 33 samt

avslår motionerna

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2,

2018/19:1880 av Betty Malmberg (M) och

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

EU behöver öka investeringarna i forskning och utveckling, och detta bör göras både genom stora gemensamma satsningar finansierade av EU-budgeten och genom ökade nationella investeringar. Jag vill att det inom EU ska sättas upp bindande mål för nationella investeringar i forskning och utveckling.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Karriärvägar och meritering för forskare, punkt 3 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2841 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 30 och
avslår motionerna

2018/19:88 av Staffan Eklöf (SD) och

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Om svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen finns det ett flertal faktorer som spelar roll, varav det internationella utbytet är en viktig del. Det gäller både internationella forskare som kommer hit för att arbeta och internationella studenter som väljer att läsa hela eller delar av sin utbildning i Sverige.

Handläggningstiderna för visum är för långa, och visum garanteras inte för hela studieperioden. Det skapar oro hos både studenter och forskare. Det krävs lösningar för att förenkla för internationella studenter och forskare.

Regeringen bör undanröja de problem och hinder som begränsar internationella studenters och forskares möjligheter att studera och forska i Sverige.

7. Karriärvägar och meritering för forskare, punkt 3 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och avslår motionerna

2018/19:88 av Staffan Eklöf (SD) och

2018/19:2841 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Sverige saknar ett sammanhållet system för meritering av unga forskare tidigt i karriären. Högskoleförordningen bör ses över med målsättningen att alla meriteringsanställningar ska ge rätt till prövning för tillsvidareanställning. Prövning bör ske mot i förväg uppställda krav. Meritering ska kunna förtjänas vetenskapligt och pedagogiskt. Även mobilitet bör vara meriterande. Ett enhetligt system för meriteringsanställningar vid svenska lärosäten bör övervägas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Maria Stockhaus (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2783 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 37 och avslår motionerna

2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2018/19:511 av Joar Forssell (L),

2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4 och

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Inom såväl klinisk forskning som den mer akademiska biomedicinska forskningen har Sverige tappat mark. Särskilt tydligt blir det sett till kliniska läkemedelsprövningar, där både antalet startade prövningar och antalet patienter som deltar minskat kraftigt under de senaste åren. Problemen handlar om att de forskande företagen haft svårt att få tillgång till hälso- och

sjukvården för forskning om nya behandlingsmetoder, såsom nya läkemedel eller medicintekniska metoder.

Samverkan mellan livsvetenskaps- och medicintekniknäringen, akademien och sjukvården måste utvecklas för att skapa optimala möjligheter för klinisk forskning. Detta kan bl.a. åstadkommas genom att man knyter kompetens och kapacitet till vård och akademi via kunskapscentrum. Sverige ska 2025 vara en global förebild för samverkan mellan vård, forskning och näringsliv.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och

2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna

2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2018/19:511 av Joar Forssell (L),

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 37 och

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen bör aktivt verka för att riva barriärer mellan sjukvård, akademi och den medicinska industrin när det gäller kommunikation och samverkan. Utredningen om nationell samordning av kliniska studier (dir. 2013:64) föreslog i utredningsbetänkandet Starka tillsammans (SOU 2013:87) att en nationell samordningsfunktion skulle införas. Förslaget resulterade i Kommittén för nationell samverkan av kliniska studier som startade vid årsskiftet 2014/15. Detta är en kostnadseffektiv åtgärd för att fördela resurser och uppdrag. Verksamheten bör vidareutvecklas så att bättre samverkan på detta område uppnås.

Det statligt ägda företaget Swedish Space Corporation har genom sitt arbete möjliggjort för svenska företag att under åren utveckla olika typer av högteknologisk utrustning, t.ex. mikrosatelliter, för rymden. Brasilien strävar efter att minska sitt beroende av stormakter som USA på en rad olika områden,

exempelvis rymden, och är därför intresserat av att finna och skriva avtal med nya aktörer. Det finns här goda möjligheter till ett givande samarbete.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

10. Särskilda forskningssatsningar, punkt 4 (KD)

av Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 2 och avslår motionerna

2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2018/19:511 av Joar Forssell (L),

2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4 och

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 37.

Ställningstagande

Lärares fortbildning har stor betydelse för att vidareutveckla pedagogik och undervisning. I många skolor erbjuds fortbildning som finansieras med offentliga medel utan att det finns vetenskapligt stöd för fortbildningen. Det kan påverka undervisningens kvalitet när kortsiktiga populära trender plockas in i skolans undervisning. Skolforskningsinstitutet bör därför få i uppdrag att granska skolans offentligfinansierade fortbildning så att den utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

11. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8,
2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 26 och 27,
2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18 och
2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7 och
avslår motionerna
2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1,
2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,
2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S),
2018/19:1131 av Edward Riedl (M),
2018/19:1226 av Jan R Andersson (M),
2018/19:1263 av Hans Wallmark (M),
2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,
2018/19:1826 av Jan Ericson (M),
2018/19:1831 av Jan Ericson (M),
2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5,
2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 16,
2018/19:2843 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 12,
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Ett effektivt arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism kräver ett gott faktaunderlag och att insatser och åtgärder kontinuerligt utvärderas. Vi föreslår att stödet till forskning om radikaliseringsutökning ökas.

Vi vill också göra en extra satsning på metallurgiforskning. Genom att skjuta till riktade forskningsmedel stärker vi forskning och utveckling inom denna viktiga basnäring. Målet ska vara en världsledande position inom fältet.

En stor del av svensk genusforskning har utmärkt sig genom att inte bygga på vetenskaplig grund. Orsaken till detta är den politisering som skett inom detta ämne. Seriös genusforskning är dock av godo och för samhällsutvecklingen framåt. Regeringen bör säkerställa att genusforskningen vid universitet och högskolor vilar på vetenskaplig grund och har sin utgångspunkt i verkliga förhållanden.

Statligt finansierad forskning och utveckling är grundläggande för försvarsindustrin och bör koncentreras till områden där svensk industri är framgångsrik.

Forskning är en förutsättning för att klara högt uppsatta miljömål och säkerhetsrutiner och genererar även konkurrensfördelar för svensk sjöfart. Sverige har möjlighet att ta en ledande position genom exempelvis satsningar på innovativa företag, högskolor och högteknologiska forskningsfartyg. Vi vill ytterligare lyfta fram forskningens betydelse för den svenska sjöfarten. Sverige bör satsa på färre men smartare strategiska forskningsområden inom sjöfart. Detta bör leda till reellt ökad tillväxt och stärkt sjöfartsnäring.

Vi vill minska användandet av djurförsök så långt det är möjligt genom att ta fram alternativa metoder som inte kräver inblandning av djur. För att detta ska vara möjligt vill vi verka för ökat stöd till forskning som syftar till att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök.

Forskning inom bl.a. friluftsliv bör lyftas fram, både ur ett nationellt intresseperspektiv och i det nordiska samarbetet inom Nordforsk, som är en organisation under Nordiska ministerrådet som finansierar nordiskt forskningssamarbete.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

12. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2843 av Annika Carlsson m.fl. (C) yrkande 12 och avslår motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,

2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7,

2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,

2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S),

2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 26 och 27,

2018/19:1131 av Edward Riedl (M),

2018/19:1226 av Jan R Andersson (M),

2018/19:1263 av Hans Wallmark (M),

2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18,

2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,

2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2018/19:1826 av Jan Ericson (M),

2018/19:1831 av Jan Ericson (M),

2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5,
2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:2822 av Jakob Förssmed (KD) yrkande 16,
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

För att genusperspektiv ska få ett starkare genomslag i forskning, utbildning och forskningsfinansiering bör jämställdhetsintegrering på högskolor och universitet vara självklart. Vidare bör forskningsmedel fördelas jämställt i den kommande forskningspropositionen. En plan bör tas fram för hur medlen som går till kvinno- respektive mansdominerade fält kan jämnas ut, och tydliga mål bör sättas upp.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (V)

av Ilona Szatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6 och
2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 18 och 19 samt
avslår motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1,
2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8,
2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S),
2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 26 och 27,
2018/19:1131 av Edward Riedl (M),
2018/19:1226 av Jan R Andersson (M),
2018/19:1263 av Hans Wallmark (M),
2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18,
2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
2018/19:1826 av Jan Ericson (M),
2018/19:1831 av Jan Ericson (M),

2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5,
2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 16,
2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 12,
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda frågan om att införa ett mål om att inte mer än hälften av samtliga statligt finansierade forskningsanslag ska gå till män som forskar. Även möjligheten att införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag för att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademien bör utredas.

Det finns i dag ingen verksam polisforskning i Sverige. De flesta som ägnar sig åt polisrelaterad forskning är kriminologer, psykologer och sociologer. Det måste bli möjligt för poliser att forska på yrkets metoder och arbetssätt för att stödja utvecklingen av polisens resultat. Polisvetenskap bör vara ett eget forskningsämne inom vilket poliser kan doktorera och forska. Regeringen bör utreda möjligheterna att inrätta ett institut för polisvetenskaplig forskning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

14. Riktad fördelning av forskningsanslag m.m., punkt 5 (KD)

av Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5,
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 111 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 1,
2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,
2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S),
2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 26 och 27,
2018/19:1131 av Edward Riedl (M),
2018/19:1226 av Jan R Andersson (M),
2018/19:1263 av Hans Wallmark (M),
2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 18,
2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,
2018/19:1826 av Jan Ericson (M),
2018/19:1831 av Jan Ericson (M),
2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 7,
2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 16 och
2018/19:2843 av Annika Qarlsso m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Även om det finns stora skillnader mellan olika delar av landet är känslan av att inte få tillgång till samma service, kvalitet i skola, vård och omsorg eller arbetstillfällen ofta lika. Det saknas i dag en samlad forskning om liknande strukturer på mindre orter och i stadsdelar (förorter) även om det i många fall handlar om gemensamma problem och lösningar på arbetslöshet, vidareutbildning, bostäder, service m.m.

Politik och lagstiftning är ett alltför trubbigt verktyg för att komma åt de problem och den stress som det gränslösa arbetslivet kan ge upphov till för familjer och enskilda. Regleringar skulle sannolikt försvåra för både företagande och familjeliv. Det krävs mer kunskap om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns välbefinnande.

Det är angeläget att det bedrivs forskning för att förbättra kunskapsunderlaget om konsekvenserna för barnen och deras familjer när barnen kommit till genom assisterad befruktning med donerade könsceller. Även om den forskning som hittills finns är begränsad tyder den på att avsaknaden av genetisk koppling mellan barn och förälder inte leder till några negativa konsekvenser. Det är dock angeläget att situationen för barnen som tillkommer under dessa premisser fortsätter att följas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Forskningsinfrastruktur och innovationer, punkt 6 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Maria Stockhaus (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 21 och 23 samt

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2018/19:164 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:169 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 6–8 och 35,

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:808 av Boriana Åberg (M),

2018/19:850 av Betty Malmberg (M),

2018/19:851 av Betty Malmberg (M) yrkande 3,

2018/19:894 av Betty Malmberg (M),

2018/19:983 av Lars Püss m.fl. (M),

2018/19:1227 av Jan R Andersson (M) och

2018/19:1975 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlgvist (båda S) yrkande 5.

Ställningstagande

Sverige har de senaste åren satsat stort på världsledande forskningsinfrastruktur. Anläggningar såsom Sci Life Lab, MAX-labb IV och ESS kan användas för att locka internationella talanger. En av de viktigaste aspekterna är goda möjligheter för talanger, experter och forskare att bo i Sverige. Det handlar om tillgång på bostäder, expertskatt, jobb möjligheter för medföljande och inte minst goda möjligheter att erbjuda internationella förskolor och skolor. Sverige har goda förutsättningar att lyckas med detta i form av en hållbar livsmiljö, robust infrastruktur samt invånare med språkvana. Målsättningen är att Sverige ska bli en forskningshubb.

Svensk forskningsinfrastruktur bör tillgängliggöras för relevanta aktörer i samhället så att de statliga investeringar som har gjorts i forskningsinfrastruktur kan göra maximal nytta. Vetenskapsrådet bör tillsammans med berörda lärosäten få i uppdrag att göra en konsekvensanalys av vad ett ökat tillgängliggörande av forskningsinfrastruktur skulle innebära. En svensk strategi bör utformas för hur vi kan nyttiggöra och utveckla svensk forskningsinfrastruktur. Strategin ska innehålla åtgärder för att behålla och

locka experter till Sverige och erbjuda ett bra näringslivsklimat samt goda affärsmöjligheter.

Ett modernt innovationssystem som klarar att kommersialisera forskning är viktigt för att säkra Sveriges position i den globala konkurrensen. Det s.k. lärarundantaget ger forskare incitament att nyttiggöra sin forskning genom företagande och licensiering. Denna möjlighet används inte i tillräckligt stor utsträckning i dag. Lärarundantaget bör därför ses över för att ge universiteten och högskolorna en tydligare roll när det gäller att stötta forskare och uppfinnare i deras arbete med att starta företag och nyttiggöra forskningen. Vidare bör innovationskontorens uppgift att medverka till kommersialisering av forskningen vid lärosätena förtydligas i regleringsbrev.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Forskningsinfrastruktur och innovationer, punkt 6 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:164 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:169 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 6–8 och 35 samt

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2018/19:808 av Borian Åberg (M),

2018/19:850 av Betty Malmberg (M),

2018/19:851 av Betty Malmberg (M) yrkande 3,

2018/19:894 av Betty Malmberg (M),

2018/19:983 av Lars Püss m.fl. (M),

2018/19:1227 av Jan R Andersson (M),

2018/19:1975 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S) yrkande 5,

2018/19:2783 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 21 och 23 samt

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Utvecklandet av kunskapsintensiv industri bör gå hand i hand med forskning och utveckling i världsklass. Politikens roll i detta sammanhang är att

säkerställa ett gott klimat för innovationer, t.ex. genom att ha välfungerande institutioner, dit företag kan vända sig.

Med tanke på att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. Forskning inom slutförvar av uttjänt kärnbränsle och kärnkraftssäkerhet är områden som i vissa fall har en nationell särprägel och som således kräver nationell kompetens. Det behövs ökat stöd till kärnkraftsforskning.

Flera lovande projekt med olika typer av snabba kärnkraftsreaktorer, som även kallas för fjärde generationens kärnkraft, pågår just nu. I denna typ av reaktorer kan det sedan tidigare använda kärnbränslet återanvändas.

En snabbare etablering av storskalig kommersiell drift av fjärde generationens kärnkraftverk skulle innebära möjligheter för såväl en utfasning av fossilbaserad kondenskraft som minskade mellanlager av använt kärnbränsle. Sverige bör ansluta sig till Generation IV International Forum (GIF) för att delta i det internationella forskningsarbetet.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:88 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra återinträde i akademisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka stödet till forskning och utvärdera befintliga insatser och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:149 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell samordningsfunktion för att fördela resurser och uppdrag för medicinsk innovation och kliniska studier och som kan skapa bryggor mellan sjukvård, akademi och den medicinska industrin och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:164 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera forskning utifrån industrins behov och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:166 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rikta medel till metallurgiforskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:169 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera kärnteknisk forskning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk forskningsreaktor kring fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ansluta sig till GIF (Generation IV International Forum) och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om energiforskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:377 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en förändrad inriktning på forskningen inom EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på kärnkraftsforskning och en forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genusforskning och jämställdhetsforskning måste vila på vetenskaplig grund och ha sin utgångspunkt i verkliga förhållanden och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:414 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska rymdlagen bör ses över så att rymdturism kan tillåtas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:511 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering av privat ägande av himlakroppar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:655 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utveckla forskningscentret Vaartoe/Cesam, och i förlängningen inrätta ett fristående nationellt samiskt forskningscentrum och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:692 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över möjligheterna att inrätta ett institut för polisvetenskaplig forskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:766 av Roger Richtoff m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statligt finansierad forskning och utveckling (avsnitt 7.3) och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:808 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa tydliga riktlinjer för lärosätena när det gäller att ta betalt för forskningsinfrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:850 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utarbeta en strategi för att bättre ta till vara den forskningsinfrastruktur som vi besitter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:851 av Betty Malmberg (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av spetskompetens, forskning och teknikutveckling inom området kärnenergi och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:894 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige behöver iordningställa test- och demoanläggningar för att utveckla fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:983 av Lars Püß m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge tillstånd för byggandet av testreaktorn Electra och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1043 av Teres Lindberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om teknik för att främja trygghet och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1122 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strategisk forskning inom sjöfarten bör prioriteras och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskning bör leda till reell tillväxt och stärkt sjöfartsnäring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1131 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att instifta ett nationellt kunskapscentrum för s.k. deep brain

stimulation vid Norrlands universitetssjukhus och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1226 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett Center för marinarkologi vid Linnéuniversitetet i Kalmar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1227 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en forsknings- och skolreaktor vid Oskarshamns kärnkraftverk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1263 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om initierande av ett oberoende forskningsprojekt för en eller flera institutioner om DDR-regimens relationer med Sverige fram till Berlinmurens fall och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1290 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till forskning som syftar till att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1386 av Björn Söder m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett strategiskt samarbete inom utveckling av rymdteknik tillsammans med den brasilianska staten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1518 av Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en ny forskningsfinansiering gällande geriatrisk och gerontologisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1532 av Lars Hjalmered (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skolforskning om digital kompetens och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1760 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda införandet av ett mål om att inte mer än hälften av samtliga statligt finansierade forskningsanslag ska gå till män som forskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag för att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademien och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1826 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa statens stöd till genusforskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1831 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa det nationella sekretariatet för genusforskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1880 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av infektionsforskning i EU:s forskningsprogram Horisont Europa och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1975 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlgvist (båda S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningen ska vara en drivmotor både i samhället och i näringslivet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2022 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet med nästa forskningsproposition beakta vikten av medicinsk forskning relaterad till kvinnors hälsa och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mål för nationella forskningssatsningar i EU och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att alla meriteringsanställningar ska ge rätt till prövning för tillsvidareanställning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2321 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom Nordforsk lyfta fram förutsättningar för forskning inom friluftsliv ur ett nationellt intresseperspektiv och i det nordiska samarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av forskning kring förutsättningar för sammanhållning och gemenskap i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2783 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lärarundantaget i syfte att ge universitet och högskolor en tydligare roll i att stötta forskare och uppfinnare i deras arbete med att starta företag och nyttiggöra forskningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka innovationskontorens uppgift att medverka till kommersialiseringen av forskningen vid lärosätena i deras regleringsbrev, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utvecklad samverkan mellan life science- och medteknärningen, akademien och hälso- och sjukvården i syfte att tillgängliggöra forskning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2799 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på svensk forskning på cannabis- och hampabaserat läkemedel och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning om ensamhetens konsekvenser samt om att utveckla fler metoder för att bättre mäta ensamhet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om färre, men större, forskningsprogram som möjliggör mer omfattande finansiering och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en handlingsplan för att tidigt kunna påverka kommande ramprogram inom EU och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra Sverige till en s.k. forskningshub och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk strategi för hur vi kan nyttiggöra och utveckla svensk forskningsinfrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2841 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja de problem och hinder som begränsar internationella studenters och forskares möjligheter att studera och forska i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2843 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningsmedel bör fördelas jämställt och att en plan för att uppnå det bör upprättas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolforskningsinstitutet ska få i uppdrag att granska skolans offentligfinansierade fortbildning så att den utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av tilldelningen av forskningsmedel där det bör övervägas om en större andel bör gå direkt till universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD):

111. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av fortsatt forskning om samt stärkt skydd av barn som tillkommit genom assisterad befruktning med donerade könsceller och befruktade ägg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av forskning om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns välbefinnande och tillkännager detta för regeringen.